

מ"ת 30608/01/15 - מדינת ישראל נגד אליאס הזו

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט דוד חשין, נשיא

מ"ת 30608-01-15

18 מרץ 2015

מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד יפעת פנחסי

המבקשת:

נגד

המשיב:

החלטה

אליאס הזו (עציר) ע"י ב"כ עו"ד וסים דכוור

1. עניינה של החלטה זו בשאלה, האם יש מקום להתיר למבקשת להציג, במעמד צד אחד, חומר מודיעני במסגרת הליך של מעצר עד תום ההליכים.

רקע

2. ביום 15.1.15 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. עובדות כתב האישום פורטו בהחלטתו של חברי הנכבד, השופט משה יועד הכהן, מיום 19.1.15. לפיכך אסתפק בהבאת עיקרי העובדות הנטענות בכתב האישום, כלהלן:

במהלך חודש דצמבר 2014, במועד שאינו ידוע במדויק למבקשת, נוצר קשר רומנטי בין המשיב למתלוננת. במסגרת אותו קשר העבירה המתלוננת למשיב תמונות רבות של גופה העירום באמצעות השימוש ב"whatsapp". לאחר מכן, החל המשיב לבקש כי המתלוננת תקיים עימו יחסי מין, ומשזו סירבה, אמר לה, בין היתר, כי יעשה שימוש בתמונות שברשותו על-ידי פירסומם באתרים שונים. בעקבות האירועים הגישה המתלוננת, ביום 11.1.15 תלונה במשטרה. בהמשך היום, בעת גביית הודעתה, המשיך המשיב לשלוח לה מסרונים המאיימים להפיץ את תמונותיה באתרי סקס וב"פייסבוק". בהנחיית המשטרה הודיעה המתלוננת למשיב בפלאפון כי יש ברשותה 2,000 ש"ח אותם תעביר לו תמורת מחיקת התמונות וקבעה עימו פגישה. לאחר מכן, נפגשה המתלוננת עם המשיב ומסרה לו 2,000 ש"ח בתמורה למחיקת התמונות. מספר דקות לאחר מכן נעצר המשיב כשברשותו 2,000 ש"ח.

4. בד בבד עם כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים, וביום 19.1.15 התקיים דיון בבקשה בפני השופט הכהן.

ב"כ המבקשת טען בדיון כי אין מקום להורות על בחינת חלופת מעצר. זאת הן נוכח חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הן נוכח דברים שהמשיב אמר, לכאורה, לחוקר ביום 14.1.15, לפיהם "לא משנה מתי אני אצא אני אזיין את אימא שלה אלך לרשות ותראה איזה פדיחה אני יעשה לה, יש לי אנשים שיעשו לה את זה, תסמוך עליי", בהוסיפו כי אמנם לקחו לו את כל המכשירים מהבית, אבל יש דבר קטן שלא מצאו שיש בו את כל החומר וגם לא ימצאו אותו. עוד הוסיף ב"כ המשיבה, כי עבירות כגון סחיטה באיומים ניתן לבצע גם מתוך מסגרת של מעצר בית, ולאור איומיו של המשיב, גם תוך כדי שהותו במעצר³, אין מקום לבחינת חלופה.

ב"כ המשיב טען, לעומתו, כי גם במקרים חמורים כגון רצח ואונס בוחן בית המשפט חלופה, ועתר להזמנת תסקיר מעצר של שירות המבחן.

בתום הדיון קבע בית המשפט כי אין מחלוקת לגבי שאלת הראיות לכאורה ולגבי קיומה של עילת מסוכנות. בית המשפט ציין כי עבירות של סחיטה באיומים הן עבירות שמלמדות, ככלל, על מסוכנות ואין מתאימות בדרך כלל לחלופת מעצר, בהוסיפו כי מדובר בעבירות בהן קיים חשש אינהרנטי לשיבוש הליכי משפט, ובפרט בעניינו, שעה שמתלוננת טרם העידה. נוכח האמור קבע בית המשפט כי ספק הוא אם ניתן, בנסיבות העניין, להציע חלופה ראויה. לצד זאת, ובעיקר בשל העבודה כי מדובר במשיב צעיר הנעדר עבר פלילי, ומבלי ליצור אצלו ציפיות, הופנה המשיב לשירות המבחן כדי שיוכן תסקיר אשר יתייחס, בין היתר, למסוכנותו ולאפשרות לשחררו לחלופת מעצר שיש בה כדי למנוע חשש מפני שיבוש הליכי משפט.

5. תסקיר שירות המבחן הוגש לבית המשפט ביום 11.2.15. בתסקיר הוערכה רמת המסוכנות להישנות עבירה דומה כבינונית. עם זאת, בהתחשב בכך שניתן לבצע עבירות דומות אף מתוך חלופת מעצר ביתית באמצעות אמצעי תקשורת טכנולוגיים, שירות המבחן סבר כי יש צורך בחלופת מעצר סמכותית והדוקה שתוכל לפקח ולעקוב אחר שימוש באינטרנט ובטלפון.

שירות המבחן העריך כי החלופה שהוצעה - מעצר המשיב בבית אימו בפיקוח דודתו ואחותו - לא תוכל ליתן מענה הולם לרמת הסיכון הנשקפת ממנו, בעיקר בשל ההיסטוריה המורכבת, היעדר פניות רגשית וסיכון לשימוש באמצעי תקשורת אלקטרוניים.

חלופה נוספת שהוצעה היא פיקוח על-ידי הכומר אליאס תבאן (להלן - הכומר **תבאן**), אשר דאג למשיב לאורך השנים. שירות המבחן יצר קשר עם הכומר תבאן אשר ביטא רצון לייצר מערך פיקוחי הדוק עבור המשיב, אולם התקשה לגייס את המשאבים הדרושים לכך. שירות המבחן ציין כי ככל שתוצג בפניו תכנית מתאימה, תיבחן החלופה מול רמת הסיכון המוערכת.

נוכח האמור לעיל, המלצת שירות המבחן הייתה כי אין לשחרר את המשיב מבית המעצר, בהינתן שעד כה לא נמצאה חלופה הולמת לרמת הסיכון הנשקפת ממנו.

6. ביום 12.2.15 התקיים דיון המשך בפני השופט הכהן, במסגרתו ציין ב"כ המשיב כי לאור האמור בתסקיר, מוסכם כי המשיב יעצר עד תום ההליכים, כאשר בכוונתו להגיש בימים הקרובים בקשה לעיון חוזר, לאחר בדיקת החלופה הנוספת שהוצעה. בתום הדיון הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

7. לאחר הדברים האלה, הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר, בה ציין כי הכומר תבאן הסכים לקבל את המשיב לחלופת מעצר בביתו, וכי יש להורות על עריכת תסקיר נוסף שיבחן את החלופה.

המבקשת התנגדה לבקשה וחזרה על עמדתה כי אין לשחרר את המשיב נוכח המסוכנות הנלמדת מהעבירה המיוחסת לו, החשש הממשי להשפעה על המתלוננת ופגיעה בה, וכן נוכח העובדה כי המבקש עשה שימוש באמצעים טכנולוגיים הזמינים בכל מקום ולכל אדם.

8. ביום 11.3.15 התקיים דיון המשך נוסף בפני השופט הכהן. בפתח הדיון הודיע השופט לצדדים כי כנראה שבטעות נחשף הוא למידע מודיעיני הנוגע למשיב, וכי למידע זה יש, לכאורה, השלכה על היתכנות חלופת המעצר המוצעת. בנסיבות אלה ביקש ב"כ המשיב כי הדיון יועבר לשופט אחר, וכן ביקש לחסות את פרטיו ופרוטוקול הדיון מכל שופט אחר אשר ידון בעניין המעצר.

בהחלטה שנתן על אתר הורה השופט הכהן כי "בנסיבות, אין מנוס מהעברת הדיון למותב אחר", מבלי לקבוע דבר באשר לבקשה לחיסוי הפרוטוקול.

9. ביום 16.3.15 התקיים דיון בפניי, בפתחו הודעתי לצדדים כי עיינתי בפרוטוקול האמור (מיום 11.3.15). ב"כ המשיב ציין כי אין לו כל בקשה בגין כך.

10. ב"כ המבקשת ציינה כי ההתנגדות לחלופת מעצר הובעה עובר לקבלת החומר המודיעיני, וכי זה הגיע לידיה אך ביום חמישי (12.3.15) אחר הצהריים. עם זאת, הוסיפה, כי החומר המודיעיני רלוונטי לעילת המעצר, וביקשה לחשוף אותו בפני בית המשפט - במעמד צד אחד. לשיטתה, מדובר בחומר חשוב אשר צריך להיות לנגד עיני בית המשפט שעה שהוא בוחן את האפשרות לשחרר את המשיב לחלופה המוצעת, בהינתן שמדובר בחלופה שעליה להיות הדוקה וללא גישה לאמצעים טכנולוגיים. ב"כ המבקשת ציינה כי אין ביכולתה להסביר, במעמד שני הצדדים, מדוע לא ניתן להציג את המידע, אולם הוסיפה כי אין מדובר בחומר חקירה אלא חומר הנוגע לעילת המעצר. לשאלת בית המשפט, השיבה ב"כ המבקשת כי מדובר בחומר המתייחס לעילת השיבוש.

11. ב"כ המשיב ציין, כי הוא מתנגד לבקשה להצגת החומר המודיעיני במעמד צד אחד. לשיטתו, מדובר בהליך הפוגע קשות בזכות המשיב, שעה שכבר הוגש נגדו כתב אישום. הליך כאמור נעשה לרוב במסגרת תיקים ביטחוניים, ורק במקרים חריגים בהם תחושת הצדק מחייבת זאת. נטען, כי ב"כ המבקשת לא נימקה מדוע ראוי במקרה זה לחרוג מהכלל ולאפשר את הצגת החומר במעמד צד אחד. עוד הוסיף ב"כ המשיב, כי נוכח הצהרת ב"כ המבקשת כי החומר המודיעיני מתייחס לעילת השיבוש, ממילא אין מקום לחשוף אותו. זאת משום שהמשיב מודה בביצוע העבירה המיוחסת לו ולמעשה אין קושי ראיתי בתיק, כך שממילא - אין מה לשבש.

דיון והכרעה

12. ככלל, בשלב המעצר עד תום ההליכים החומר כולו ידוע לסנגוריה וגלוי בפניה. עם זאת, בכל הנוגע לעילת המעצר, יכול בית המשפט, במקרים המתאימים, לעיין בחומר במעמד צד אחד (בש"פ 7505/13 מחמוד נ' מדינת ישראל (13.11.13), בפסקה י"ב). המדובר במקרים חריגים בהם תחושת הצדק מחייבת זאת. כך למשל, "כאשר יש ברשות המדינה חומר רלוונטי לשאלת המשך מעצרו של הנאשם, כגון חומר ממנו עולה כי הנאשם מתעתד לברוח מהארץ או שהנאשם פועל כדי לשבש הליכי משפט או שהוא ממשיך לבצע או לתכנן עבירות נוספות מתוך תא המעצר", וכי באותם מקרים לא ניתן לגלות לנאשם את המידע החסוי, מנימוקים שונים דוגמת אי חשיפת מקורות מודיעיניים או מניעת סיכול חקירה (בש"פ 58/10 מדינת ישראל נ' פלוני (8.1.10), בפסקה 4). כאמור, פרקטיקה זו מתייחסת למקרים בהם המידע המודיעיני נוגע לעילת המעצר, ולא כאשר המידע מתייחס במישרין להוכחת העבירות המיוחסות לנאשם (בש"פ 5179/14 כהן נ' מדינת ישראל (27.8.14)).

13. בענייני, סבורני כי יש מקום להיעתר לבקשה להצגת החומר המודיעיני במעמד צד אחד. ב"כ המבקשת ציינה כי המידע המודיעיני אותו מבוקש להציג במעמד צד אחד איננו בגדר חומר חקירה, אלא חומר הנוגע לעילת המעצר, ובאופן ספציפי - לעילת השיבוש. הצהרת המשיב, מפי בא כוחו, כי הוא מודה בעבירה המיוחסת לו, ומשכך ממילא אין כל נפקות לעילת השיבוש, אין די בה. זאת משום שלעילת השיבוש פנים רבות:

חוק המעצרים מעגן את עילת המעצר שעניינה מניעת שיבוש חקירה והליכי משפט. סכנה לבריחה, אשר הורחבה לסכנה לשיבוש הליכי חקירה ומשפט מצד החשוד או הנאשם על כל צורותיו האפשריות, מהווה עילת מעצר מקובלת בכל מדינות העולם. היא נחשבת כעילת מעצר "קלאסית", מסורתית ומובנת מאליה. מעצר המבוסס על עילה זו נועד למנוע מחשודים ומנאשמים להפריע למהלכם התקין של החקירה והמשפט. במהלך החקירה יכול חשוד לפעול לשיבוש הליכי באמצעות בריחה, השמדת ראיות, העלמתן, שינוי או יצירת ראיות בדויותוכן באמצעות ניסיון להשפיע על עדים למסור גרסה שקרית, נוחה לו, בדרך

של איומים שידול או שוחד. במהלך המשפט יכול נאשם להתחמק מהתייצבות למשפט או לריצוי העונש, וכן לנסות להשפיע על עדים בדרך לא חוקית (קטאי סנג'רו, **המעצר: שלילתהחירות בטרם הכרעת הדין** (תשע"א) עמ' 99-100)

אם כן, העובדה כי המשיב מודה בעבירות המיוחסות לו, וכי לכאורה אין קושי ראייתי בתיק, לא די בה כדי לאיין את עילת השיבוש, אשר יכול שתלבש צורות שונות.

14. זאת ועוד, אין חולק כי בהתאם להלכה הליך זה של עיון בחומר חסוי במעמד צד אחד בשלב של מעצר עד תום ההליכים הוא הליך חריג. עם זאת, בענייננו, ב"כ המבקשת ציינה כי קיים קושי של ממש בחשיפת כל בדל מידע נוסף לגבי החומר, במעמד הצדדים. בהינתן האמור, ונוכח העובדה כי למשיב מיוחסת עבירה חמורה, ולאור המזכר מיום 14.1.15 בו השמיע המשיב, לכאורה, איומים כלפי המתלוננת אף לאחר מעצרו, דומה כי יש צורך בשקילת מלוא השיקולים בטרם קבלת חחלטה בשאלת שחרור חלופת המעצר המוצעת, וממילא גם בשאלה אם יש להורות על בחינתה על-ידי שירות המבחן, אם לאו.

15. יובהר כי הגם שמצאתי כי יש מקום לאפשר את הצגת החומר במעמד צד אחד, הרי שבחינת החומר תיעשה בזהירות, "בעיניה של ההגנה", כפי שנקבע בבש"פ 58/10, כאשר העובדה כי המשיב ובא כוחו לא נחשפו לחומר, וממילא לא ניתנה להם הזדמנות להפריכו, תובא בחשבון שיקולי בית המשפט.

16. כללו של דבר: אני מתיר בזה לב"כ המבקשת להציג בפניי את החומר החסוי במעמד צד אחד.

ניתנה היום, כ"ז אדר תשע"ה, 18 מרץ 2015, בנוכחות הצדדים.